

HEYDER ELİYEV
AZARBAYCAN RESPUBLİKACO ÜMUMMİLLİ LİDER

ADIGÖZƏL HACIYEV

Ümumi təhsil müəssiserbo 1-ci siniferiz

Budanu mez

fenciz bädälä derslik

© “Şərq-Qərb” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınıız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

ŞƏRQ - QƏRB

M ü n d ē r i c a t

1	Salam, mekteb	6
2	Aile	8
3	Zın. Dustumer	10
4	Rengimer. Reqemer	12
5	Meyverber. Terevezər	14
6	Həyvanber	16
7	Q'osiye, bodä	18
8	A a nä Ä ä h"arifer	20
9	E e nä Õ ë h"arifer	22
10	B b nä D d h"arifer	24
11	R r nä N n h"arifer	26
12	İ i nä I I h"arifer	28
13	X x nä X' x' h"arifer	30
14	Z z nä V v h"arifer	32
15	U u nä O o h"arifer	34
16	C c nä Ç ç h"arifer	36
17	Q q nä Q' q' h"arifer	40
18	M m nä L l h"arifer	42

19	H' h' nä Qh qh h'arifer	44
20	F f nä Y y h'arifer	46
21	H h nä H' h' h'arifer	48
22	K k nä K' k' h'arifer	50
23	Novruz h' id	52
24	S s nä \$ ş h'arifer.....	54
25	T t nä T' t' h'arifer	56
26	S' s' nä Ç' ç' h'arifer	58
27	Ü ü nä Ö ö h'arifer	60
28	P p nä P' p' h'arifer	62
29	G g nä Ğ ğ h'arifer	64
30	J j h'arif nä ˘ ˙ işaretber	66
31	Zo duğmä yurd, Azarbaycan	68
32	Sokul nä Durna	70
33	Elifba	72

H"araq'ar

Yazı

Suxus'u

İbir vosu

1

S a l a m ,
M e k t e b

1 Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

2 Şikilciz tur yutuxdü. Şikilce irqhicera baräcä h"abarq'adä.

A B C

3 Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

4 Şikil tesvir si'ırde.

A i I e

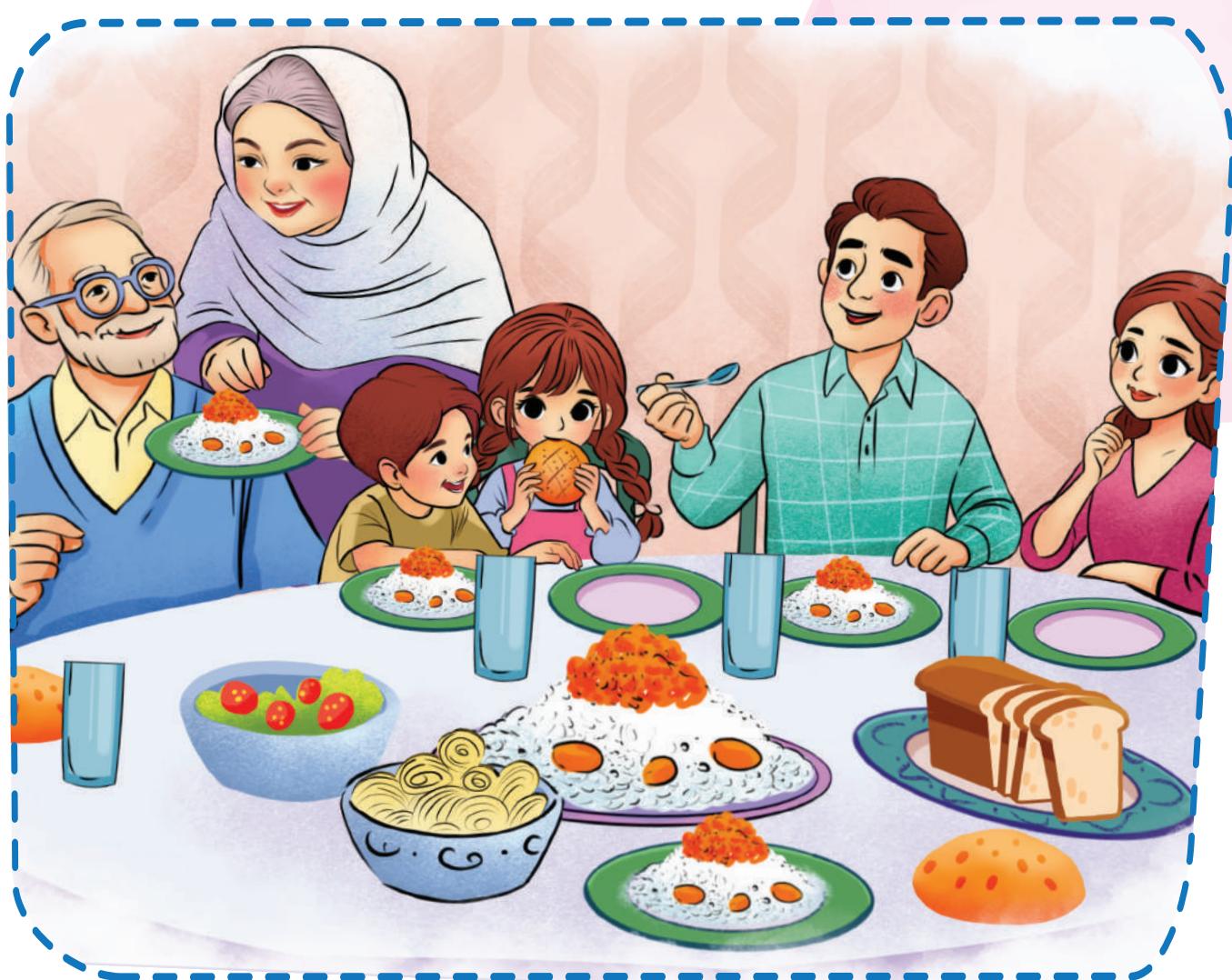
① Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

② Şikilciz tur yutuxdä. Şikilce veh'icber tuvi?

 3 Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

 4 Şikilce veh'inda nä veh'icera baräcä h'abarq'adä.

 5 Veə ailece veh'inda baräcä h'abarq'adä.

3

z o n

1

Vin veə baräcä h̄abarq'adä.

Ömür

ABC

ABC

a

Vüsal

D u s t u m e r

2) Şikil tesvir si'irde. Dustumberi şı si'iravi?

3) Vö dustumba baräcä h'abarq'adä. Acber tesvir sib'irde.

4

R e n g i m e r

Q1

Rengimba turba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

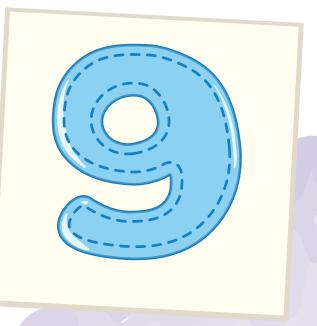
Q2

Şikilber tesvir si'irde.

Reqemler

3 Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

4 Reqemera rengimer yipädä.

5

M e y v e r b e r

- ① Ç'elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.
- ② Cümllerba ibir veyede, acär tekrar yipädä.
- ③ Şikilbez tur yutuxdü, acär tesvir si'irde.

T e r e v e z e r

- 4 Ç' elba ibir veyede, acär tekrar yipädä.
- 5 Cümllerba ibir veyede, acär tekrar yipädä.
- 6 Şikilbez tur yutuxdü, acär tesvir si'irde.

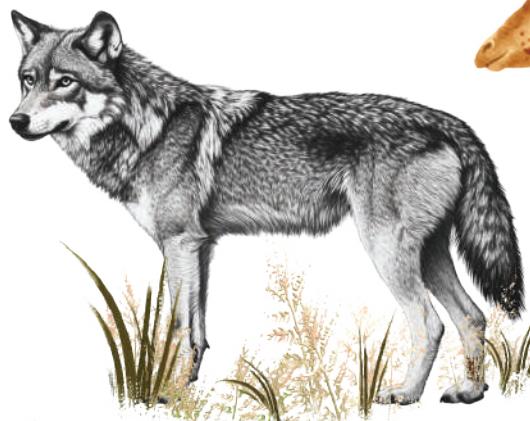

6

H̄ayvanber

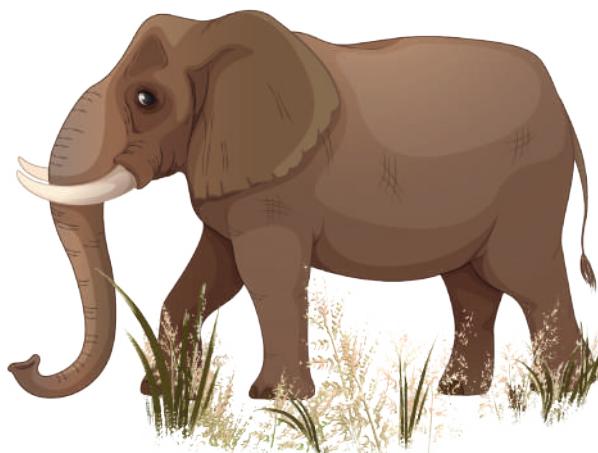
① H̄ayvanba turba ibir veyede, acär tekrar yipädä.

② Şikilbez tur yutuxdä, acär tesvir si'irde.

3 Vez ix'ecer düzgün tekrar si'irde.

4 Giröc h'ayvanber nä vah"şı h'ayvanber curä si'irde.

q' o s i y e ,
b o d ä ...

- 1 Ç'eliber nä cümllerber ibir vosuranä tekrarlemi si'irde.
- 2 Şikilber tesvir si'irde.
- 3 Eşyarbo cığa yipädä.

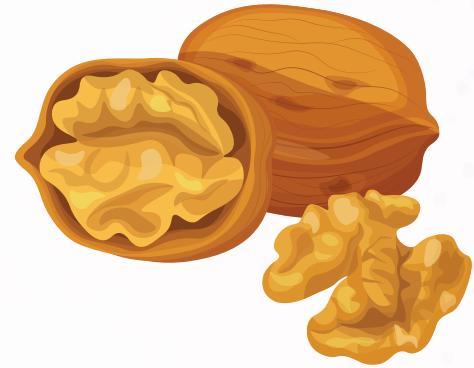

④ Ugucorır so'ulu q'axis'uye h'ayvanbez kumokuväl si'irde.

Aa

Ää

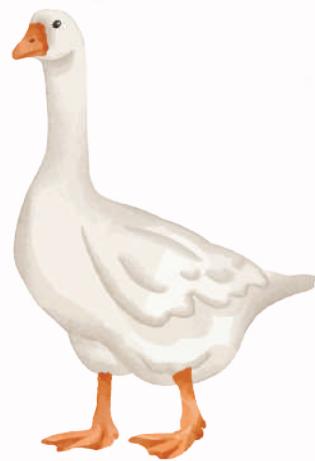

1 Vin ibir qiye sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Şikilbez tur yutuxdä, acär tesvir si'irde.

m • s • i • n

q • z

x • i • l • •

Ää

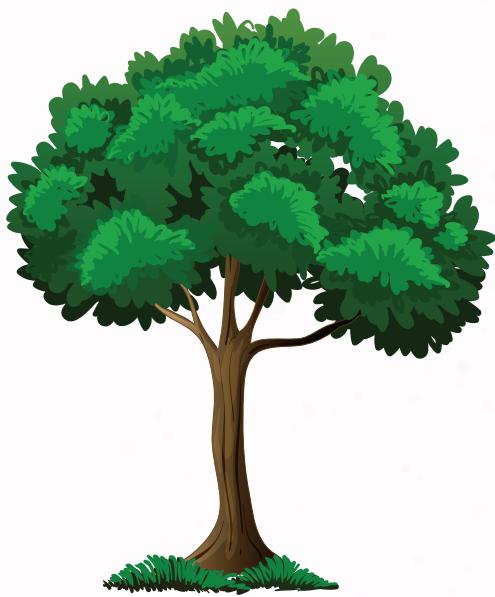
3 [ä] sas duz teleffüz si'irde.

xh d

g z r

d r

k n t'

m r k

4 H'arifer yezmi si'irde.

A / / / a / /
Aa / / / /
Ä / / / ä / /
Ää / / / /

Ee

əə

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Eşyarba turib yipädä, acär tesvir si'irde.

3 [e] sas duz teleffüz si'irde.

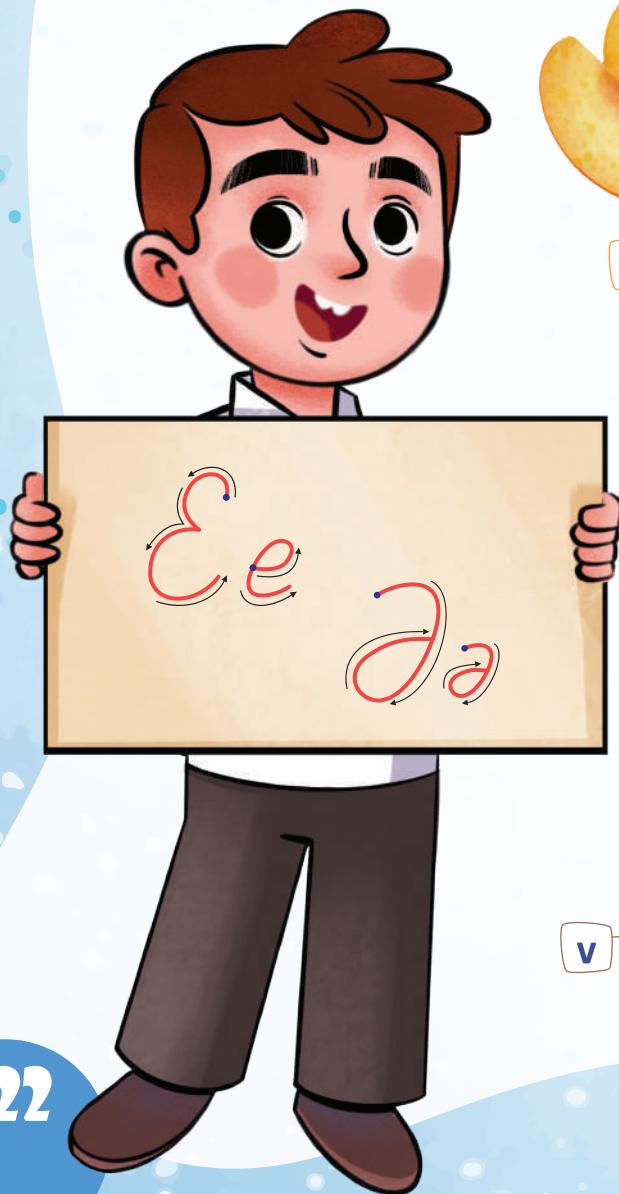

d i d •

• r i k

r • b

v i q' • r

Əə

4 [ə] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

k - o - l

q - o - m - i - ş

y - e - r - p - o - n - o - g

5 Hərifer yezmi si'irde.

E / / / e / /

Ee / / / /

Ə / / / ə / /

Əə / / / /

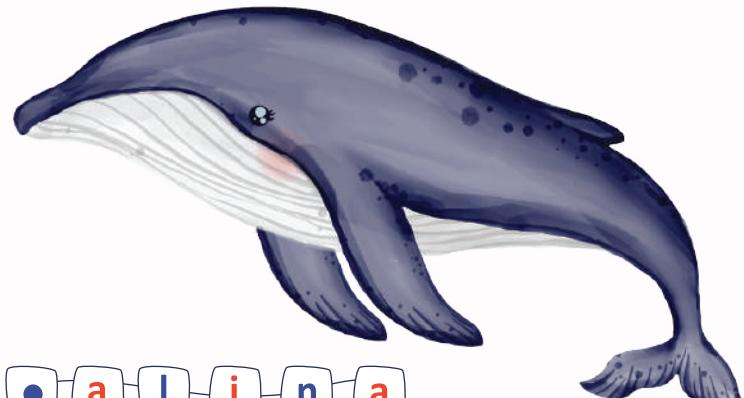
10

Bb Dd

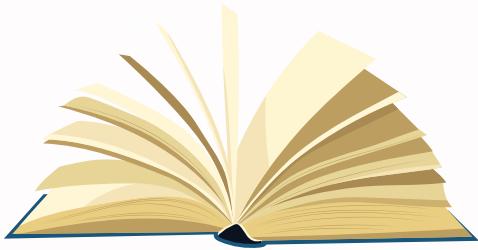

1 Vin ibir qiyə səsri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turib yipädä, acär tesvir si'irde.

a I i n a

k i t a

a a g

Dd

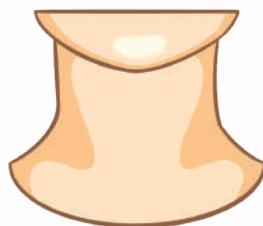
3 [d] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• a r a q

• ä f t ä r

g ä r • ä n

i • m i

• o l d o m

4 Şikilboxun irh'aranä cümleber qurmi si'irde.

Nümunə: Uc bayraqı. Bayraq şubcu renginavi.

5 H'arifer, hecarber, ç'eliber yezmi si'irde.

B / / / / /

D / / / / /

ba / ba / bə / ad / də / da

bad / bad / bəd / dəd / dad / abad

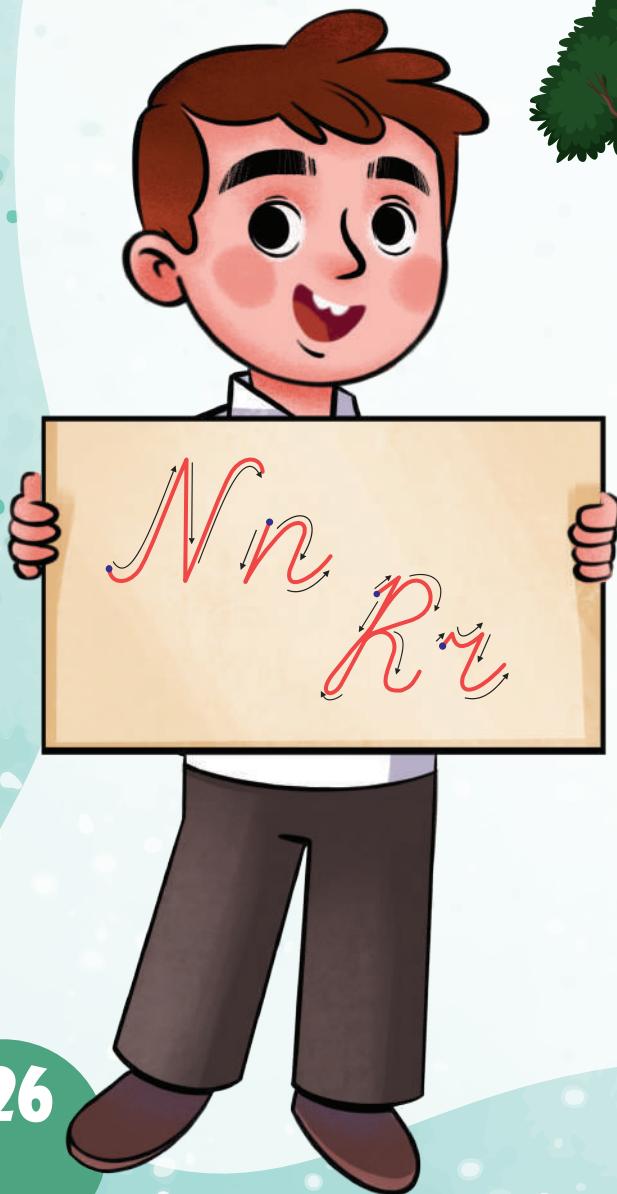
Rr

Nn

1 Vin ibir qiyə səsri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turib yipädä, acär tesvir si'irde.

ä r

ä n d ä

t a x t i

Nn

3 [n] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

kí l • a

q a • d

• a r

k e • b i l

4 Ç'eliber suxodä.

Därä, arä, närä, nar, bänd, danä, neve.

5 H'arifer, hecarber, ç'eliber yezmi si'irde.

N / / / n / /

R / / / r / /

ra / är / ro / na / an / na

nar / arä / danä / bänd

ii

İİ

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Eşyarba turib yipädä, acär tesvir si'irde.

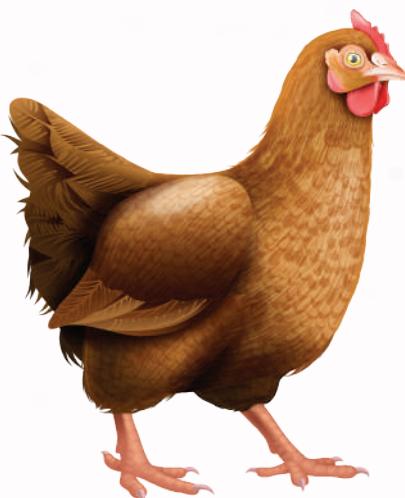
s • t' • a • n

p • r • e • m

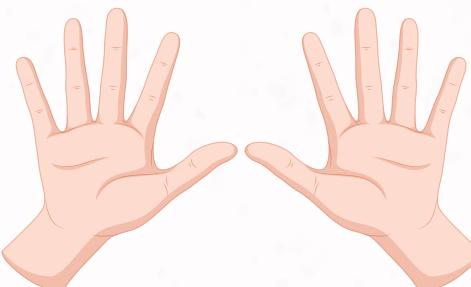
3 [ı] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

k **s**

q **ı**

y **s** **b** **t** **i** **ı**

4 Ç'egeber suxodä.

ird, dir, dib, ibir, nibä, adır

5 H'arifer, hecarber yezmi si'irde.

J / j / / / / /
 bi / b / di / d / in / ir
 ird / / dir / / dib /
 ibir / / nibä / / adır /

Xx

X'x'

1 Vin ibir qkiye sasri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä,
acär tesvir si'irde.

o o r

y u o

o i r i

X'x'

3 [x'] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• i n

• ä d

• i n n e r d

4 Ç'elibər suxodä, acärizin cümllerber qurmi si'irde.

x'äd, x'in, ix'i, xiri, rix, xab, xarä, xabar, dix, dix, x'er, bänd

5 H'arifer, hecarber yezmi si'irde.

X / / / x / / /
X' / / / x' / / /
xa / xi / xa / xa / xi / xi
xad / xin / xara / xabar

zz

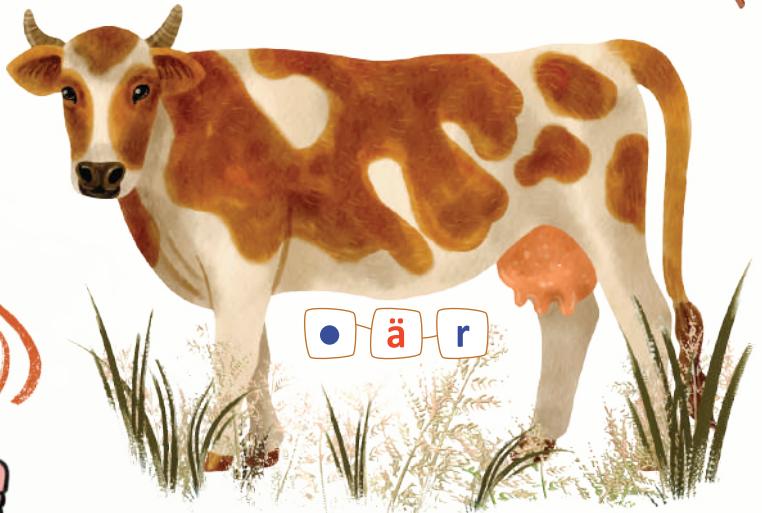
vv

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yıpädä,
acär tesvir si'irde.

r ä ö

3 Cümülerber suxodä.

Ud zäri.

Ada xaba x'ın vi.

Ud väzi.

Väz zäva vi.

Vv

4 [v] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• ä v

5 H'arifer, hecarber yezmi si'irde.

Üü / Üü /
iz / za / uz / vi / va / vo
zar / zer / zun / vin / un / vez

6 Cümplerber tamamlemi si'irde.

Vöx

vi.

Zox

vi.

Vox

vi.

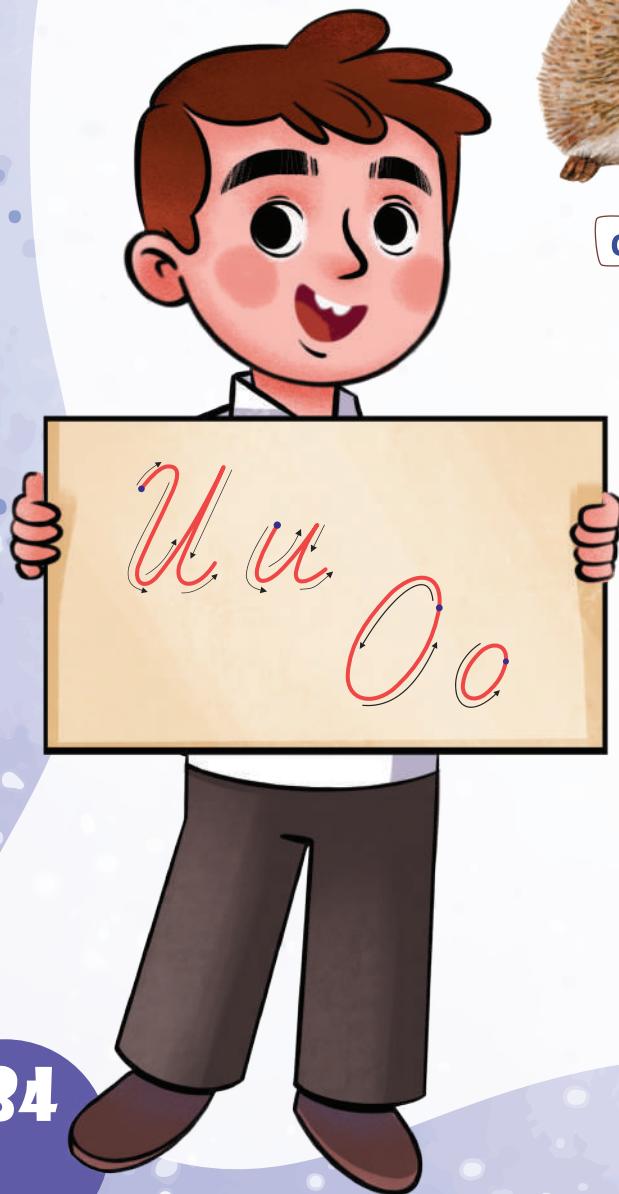
Uu

Oo

1 Vin ibir veye sasri, ç'eliber, cümleber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber, rengimer nä sayıri yıpädä.

c a c o

m o x

q o r

Oo

3 [o] sas duz teleffüz si'iranä
eşyarba turiber yipädä.

s o r

g o l u

m o g u l

t o n u

4 Ç'eliber nä cümllerber suxodä.

Cacu, sor, fu, qur, pilete, lumu.

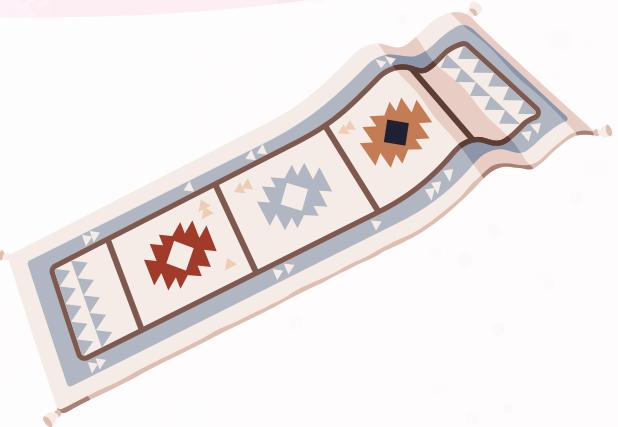
Ud sori. Sor boh'lustivi. Soruldur yit sa'alci. Ud lumuvi. Lumu sozävi.
Ud quri. Quruldur gäzär sö'ülçü.

5 İve yiväcär kuçurmi si'irde.

Uu / / Oo / /
bu / ud / un / ro / xo / od
xo / rub / xor / nar / roxi / bunä
Uc taxali. / Uc cacavi.

Cc

çç

1 Vin ibir veye sasri, ç'elibər, cümələber tekrar si'irde.

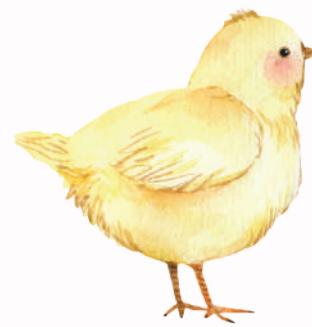
2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

• i b

• i g ä l

• i b • i b

3 Yö xalç'co çorut'u h'acätära turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

Ç Ç

- 4** [ç] sas duz teleffüz
si'iranä eşyarba turiber
yipäda.

o i o

o i n

- 5** Şikilba veh icera güre dialoq qurmi si'irde.

- 6** Ç'elibər, ç'elbo birleşmerber, cümleber suxodä.

Çığ, h'apxuscımäd çığ; Çığ h'apxustivi.
Cib, boh'lu cib, k'ibe cib; cib boh'lusi, cib k'ibesi.

o i n a r

7

Cümllerber suxodä.

*Ud cibcibi. Ad sozävi, ham ma k'ibesti. Dadäri acäriz dan os'uravi.
Cibciberi dan so'ulavi. Zin acäroxun irh"aravi.*

8

Metnber ferqlendirmi si'irde.

*Ay cibciber, zevez hil zin
Dan ap's'ädän, xhäd et'ilden.
Dan sö'ülde, x'äd segirde,
Şirru x'ına h'ada qexçede.*

*Ulu ciga baxçä vi. Baxçäcä
lah"ki giliber vi. Har gälcic
şimä ni kuçägi.*

*Baxçäcä q'ösä
säb hovuz un vi.
Hovuzcä baluğär
üzmü yix'äravi.*

*Hovuzcä urtäcä
fevvare nä vi. İyo
x'äd xah'urän se-
pelemi yix'äravi.*

9 T'ik'ro cığäcä sırqhäär ḥarifer yezmi si'irde.

ab...d, m...rker, viq'...r, m...ktäb, ...ayraq, ...alina, ...aluğ, i...mi, ...ändä, qa...
puz, bä...d, x'i...nerd, kra..., m...rk, ...c...n, p...lete, y...k', y...s'...bt'il, q'...l, ...ila,
...arä, ...emrifu, ro...u, ...in, ...id, ...indan, rä...ä, ...eng, ...xlä, r...b, x...rc...n, m...x,
b...nä, q...r, r...xu, g...lu, ...äm, ...i...im, ...igäl, ...inar

10 Cümülerber tamamlemi si'irde.

Dadäri

irh"aravi.

Bäbäri

suxus'uravi.

Rijeri

irh"aravi.

11 Ilive veh'icer vö däftärba kuçurmi si'irde.

Cc / / / Cc / /
ca / au / co / uc / ce / a
a / ä / e / öc / a / o
ib / in / iç / xac / iin / inar
Cibib xavi. / Ad idricevi.

Qq Q'q'

1 Vin ibir qkiye sasri, ç'eliber nä cümllerber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber, acära say yipädä.

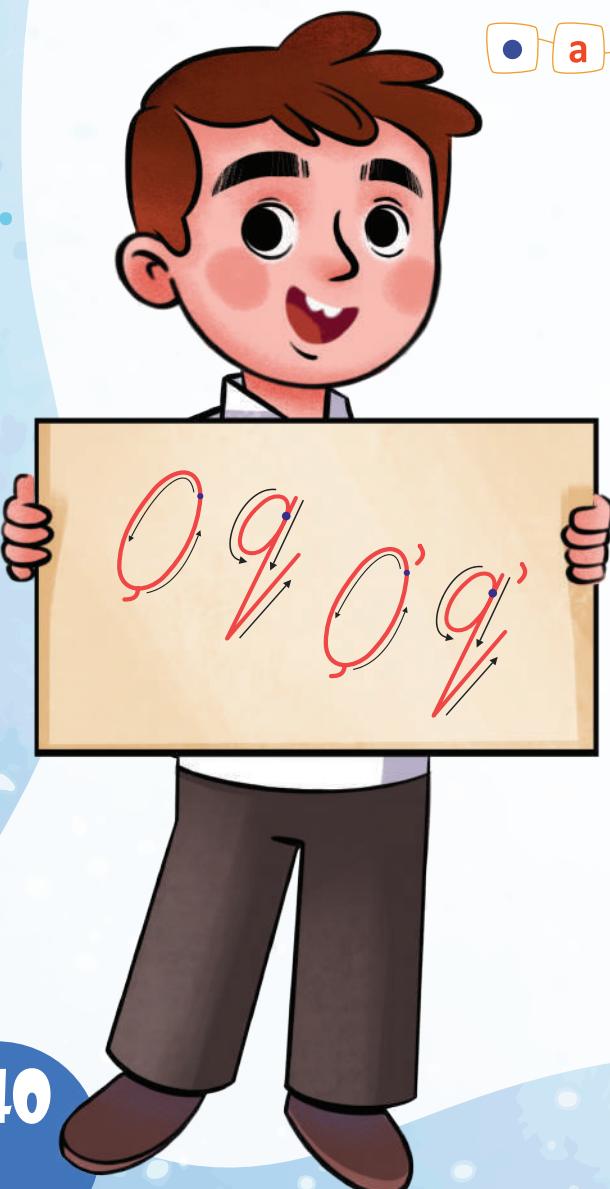

• a b

• a z u t

• i I

3 Cümllerber suxodä.

Adäri qaz qoni.

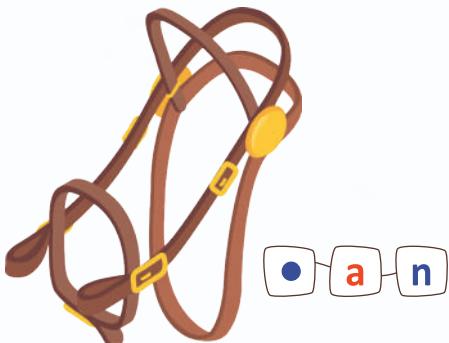
Dadäri qabri qırda vederci.

Qırda q' ab q' al vi ni.

Anır qur q' axuci.

q' q'

4 [q'] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

q a n

v i o e r

5 Ç'eliber suxodä, cümberber qurmi si'irde.

Qazut, viq'er, qirab, q'ax, q'ab, q'an.

6 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

Q / q / q / q / q / q /
ga / qu / eq / gi / go / q'an
qaz / qab / qab / noq / qonu / naqa

7 Cümberber tamamlemi si'irde.

Adäri

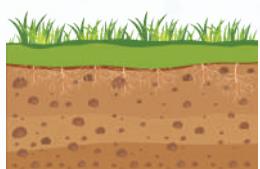
qevinci.

Gädäri

qevinci.

Bäbäri

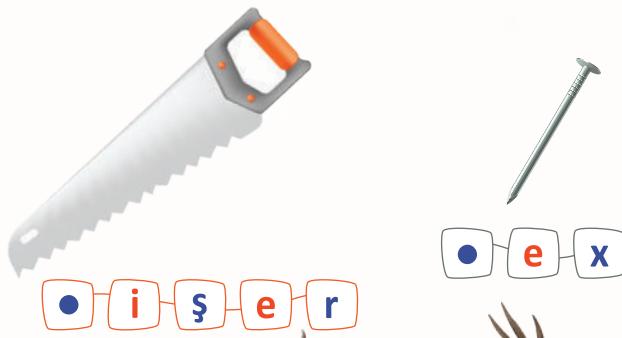
ülçmi si'irci.

Mm LI

1 Vez ix'e sasri, ç'eliber, ç'elbo birleşmerber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä.
Acär sanlu, cansız veh'ije
gürece cure si'irde.

• a r a l

3 Sualbö cugab yipädä.

- Halci h'acätcir taxtä yorot'uri?
- Halci h'acätcir işig serh'iri?
- Halci h'acätcir susunciye qurot'uri?
- Halci eşya li'iyekir ferqlenmi yix'äri? Şimät'i?

LI

4 [l] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• o • š

q' a •

• a • e

5 Dialoq tamamlemi si'irde.

-Alo, vın
xalu vi?

-İ, aman bälä,
zin vea xalushi.

6 Suxuts' u metn.

Maral h"ayvani. İyox boh'lusti kärçimer vi. Maral mišece yeşemi yux'ori. İyeri noq' nä x'in so'uli.

7 H"arifer nä hecarber yezmi si'irde.

Mm / l / / / /
ma / mi / om / lu / la / ol
miz / mux / qum / xila / xalu / lirz

H' h' qh

1 Vin ibir qiye sasri, ç'eliber nä cümllerber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

3 Cümllerber suxodä.

Uc qabaghi.

Ive qhad maşin däd.

Qhar idmi h'ax'ici.

Ad h'arän h'aç'ä.

Qh qh

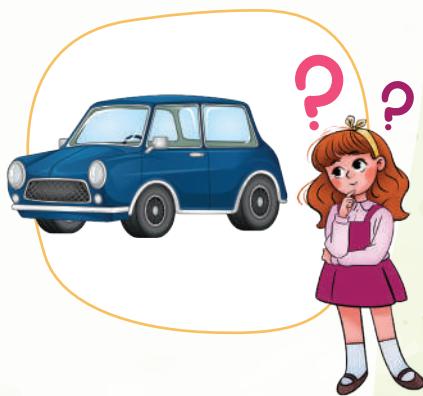
- 4 [qh] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

u r

q a b a ●

- 5 Şikilba bab metn qurmi sü'ürde.

- 6 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

H'h / Oh / gh /
ha / hi / ho / gho / ugh / ghi
ghar / ghab / ghur / gahac

Ff

Yy

1 Vin ibir qije sasri, ç'eliber nä cümllerber tekrar si'irde.

2 Eşyarba tur qusuranä acär tesvir si'irde.

m ä ö

ö u

3 Sualbö cuğab yutuxdä:

- Halci mah'sil har yiğina so'uluyiz lazımı?
- X'äcira halci h'adar h'aşxarı?
- Halci mah'silco q'erx k'evivi?

Yy

4 [y] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• e r

• u m u r

• e ç

5 Metn suxodä, sualbö cuğab yutuxdä.

Yin baxçäcä h'absiliz qabärçäcni. Ive lah'kice giliben vi. Acär şımä ni kuçägivi!

Baxçäcä səb boh'lu hovuz un vi. Hovuzcä q'osä baluğär üzümü yix'äravi. Acär al nä sozä rengimba vi.

- Baxçäcä halci giliben yix'äravi?
- Giliben halci rengimba yix'äravi?

6 İlive yiväcär yezmi si'irde.

Ff / / / Yy / /

fa / of / fe / ay / iy / yu

fur / pub / fur / peyi / yux / furi

Hh H" h"

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'eliber tekrar si'ırde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'ırde.

• a l a v

r a • a c

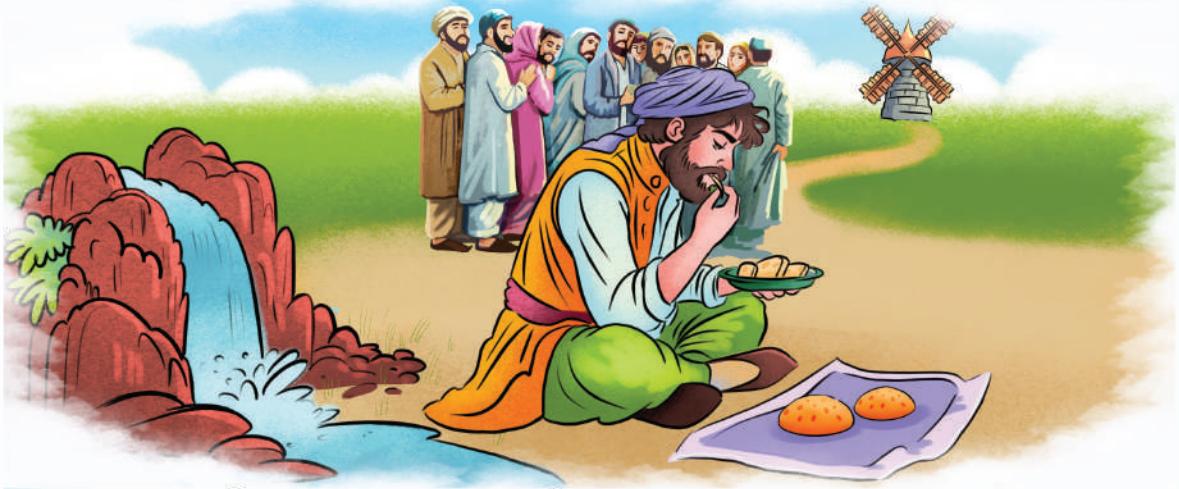
• a r ä c

3 Sualbö cuğab yutuxdä:

- So'ulu mah'silber halciceri?
- Acärikir halç'ar istifade si'iri?

4 Metn suxodä, sualbö cuğab yutuxdä:

Mah'sim h'üva vixhicni. Anır h'üva sorh'uyiz dan tuğocni. Nibä lah'kivni. H'alcik arxhuvni, alq'olcız cığa irh'aci. Bodä sáb vis vini. Yoçh'u visa h'ada aq'ulci. H'aybe eçmi si'irci. Rah'at aq'ulnä h'aräc nä nusäzin ugo fu sa'alci. Aq'ulnä uga nibäcä h'ül h'aveci.

5 Mah'sima xasiyeter seçmi si'irde.

Təmkinli

Säbırsız

Säbırlu

h'aq'allu

Tablu

Ç'idxosär

Ç'inli

Davh'akar

6 Vin vö seçim izah si'irde.

Metnce veh'i asas fikir q'axudä.

7 İl live yiväcär yezmi si'irde.

Hh / / / / /
ha / hi / oh / äh / ha / uh
moh / loh / hünü / gaha / haläv / rahac

Kk K'k'

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

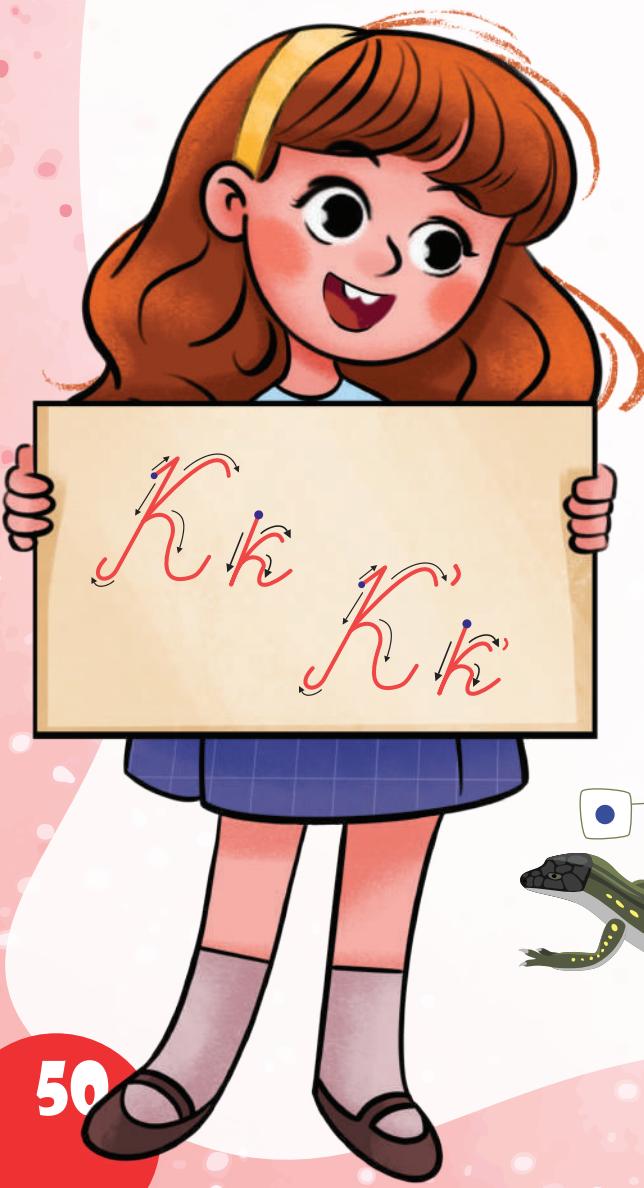

ç' i ç' e

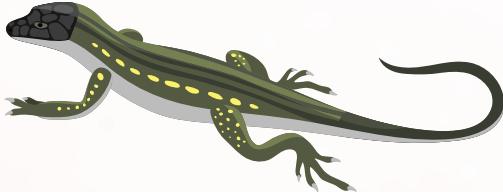
ä i r l

K'k'

3 [k'] sas duz teleffüz si'iranä
eşyarba turiber yipädä.

i y a t' ä r

u l

4 Şikilba şı h'ük'üravi? Acär susunciyezin müqayise si'irde.

5 Şikilboxun irh'aranä h'ari nä pis xasiyeter yipädä.

6 Ç'eliber, ç'elbo birleşmerber, cümleber suxodä.

K'ul, boh'lu k'ul, mik'e k'ul; Ulud k'uli. K'ul boh'lusi. Yin pitinciber sınta ulu k'ulcä mehriban yeşemi yibkaravi.

Käkil, rengli käkil. Käkilecir x'in so'ulavi.

7 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

Kk / / Kk / /

ka / ku / uk / ak / ki / ko

kum / kub / kud / kul / kek / käkil

Novruz h'íd

1 Metn duz suxodä.

Azarbaycanco xalç'cox cürebecüre h'idrimer vi; Ramazan h'id, Q'urband h'id, Zefer h'id və s.

Yö xalç'co isteklü h'idrembekir säb ma Novruz h'idi. Ulu h'id safuvolco, säd yibkärco h'idi. Ulu h'ida susundarı sär tebrik sib'iri. Mik'ecber boh'lundäcä çabğarı. Ulu h'ida cürebecüre şirniyyatär sorh'uri. Novruzcä uguz nexiş veh'i samani osuri. H'ido xunçerba şekerburä, paxlävä, k'uk', abud, findiq', kişmiş osuri. Pitinderi h'ari, kuçägi sufrä eçmi sü'ürü.

Girimba, meydancerba conqolber qusuri, acära h'adar sebexçiri.

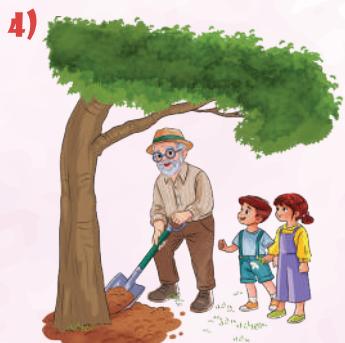
2 Metnce ça bäräcä h'abarq'aravi?

3) Sualco cıgacä halci ç'el yezilmi yix'äri?

4) Şikilboxun irh"adä, dialoq qurmi si'irde.

5) Ç'elibər nä cümberber kuçurmi si'irde.

Paxlävä, şekerburä, findiq', abud, samani, şam, h'ido sufrä

Ud paxlävävi. Dadäri şekerburäcä h'ada nexiş h'ats'äci. Bäbäri därimbez x'äd yiväci. Adäri divarcä reng qith"aci. H'ayelber conqolcä h'adar sebexçiravi.

6) “Novruzco h'adätär” yu'u metn qurmi sü'ürde.

Ss

Şş

1 Vin ibir qkiye sasri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

h a • ä

k u • x u d

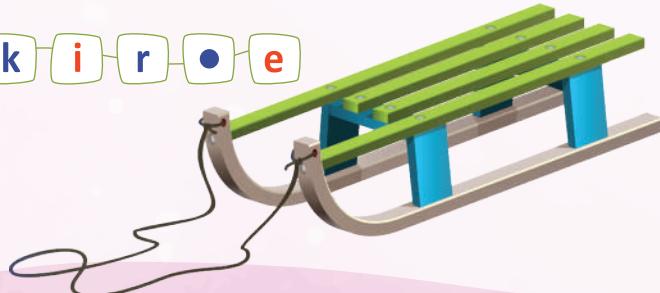

o k u l

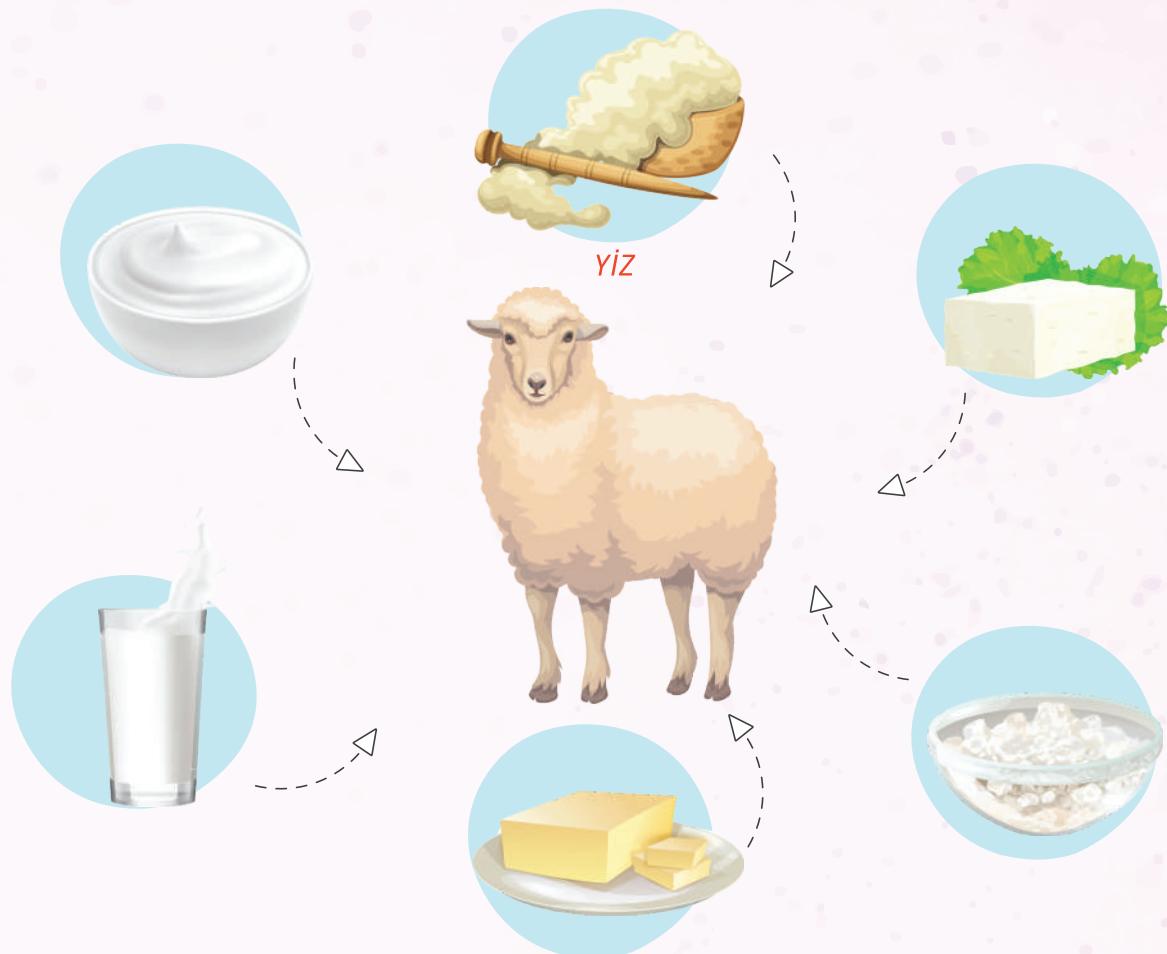
Şş

3 [ş] sas duz teleffüz si'irde.

k i r • e

4 Şikilbekir istifade si'iranä sáb mik'esti metn qurmi sü'ürde.

5 C'eliber nä cümülerber suxodä.

Kirşe, sokul, golu, kusxud, sil.

*Q'acrecici. Har cıgacä yizi. H'ayelberi kirşerbezin k'ah'al qerh'iravi.
Sokulcur uguguz so'ulu axtermi si'iravi. Iyeri kusxud q'axus'uri.*

6 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

şş / / / /
sa / su / si / is / se / us
siv / sil / sid / sibi / serv / sidir

Tt

T't'

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

● u r

b o ● a

● i l

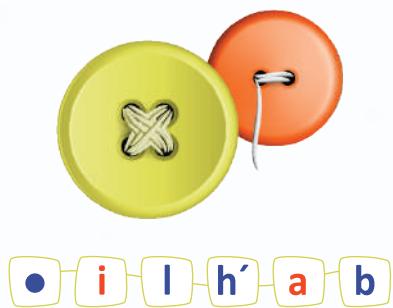

T't'

3 [t'] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

• u t'

• i l h a b

g i l i •

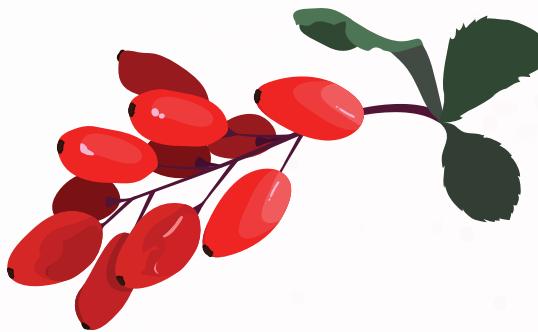
4 C'eliber suxodä.

tur, bota, k'et', et'i, qet'i, çokut, t'il, t'ul, ant'un, gilit', taxtäçäl, t'ilh'ab

5 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

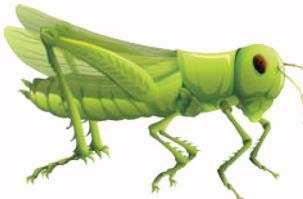
Tt / / / Tt' / /
ta / ti / tu / ät / et / it
fä / fö / fe / ut' / ät' / it'
til / eti / tul / ket' / bota / geti

S's' Ç'ç'

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'ırde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'ırde.

i g

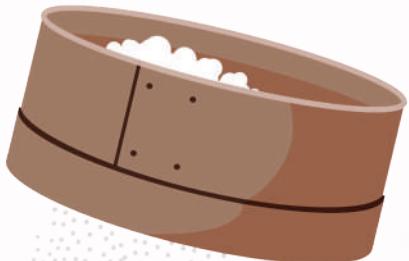
i e h'' i I

ä

Ҫ'Ҫ'

 3 [ç'] sas duz teleffüz si'iranä
eşyerba turiber yipädä.

● e r b e s i

● u v ä l

 4 Çeliber suxodä.

s'ä, s'unu, mis'eh'il, s'ikmiz, s'ig, qus'u, qas'u, ç'uväl, ç'er, heç'i,
ç'uq', ç'erbesi, k'uç'h'ant'

 5 H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

Şş / / / / Çç / /
sa / sä / si / şı / su / so
os / ös / us / cug' / cer / heci
sunu / gasu / cerbesi / sikmiz

Üü

Öö

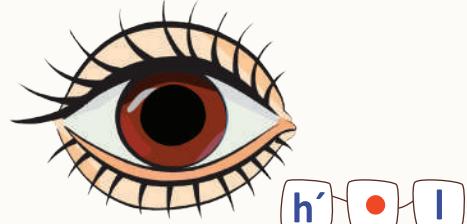
1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä,
acär tesvir si'irde.

h n

ç h t

h i

Öö

3 [ö] sas duz teleffüz si'iranä
eşyarba turiber yipädä.

b h

 4 Samiterizin sınta “ü” və “ö” saiterekir istifade si’iranä hecarber duzaltni si’irde.

 5 Şikilce irqhicera baräcä h’abarq’adä.

 6 Metn suxodä, sualbo cuğab yutuxdä.

Q’uncu luzu quruldur gäzär so’ulavni. Säb buz kur ucäro bodä h’ux’ücü, halmä yıpäci:

-H’uştä yin dust säbkädän.

Luzu quriber nuğä säbkäci. Sudama ucäro bodä säb kalamco pärçä apkuci. Buz quruldur dixtä kalam qevinnä ızgä täräfcoxun h’apkuçi. Kalam sö’ülnü päsär sox’oyexan ad luzu qurbe bodä epsil qüx’ücü. Amma luzu quriber nuğä säbkädäb.

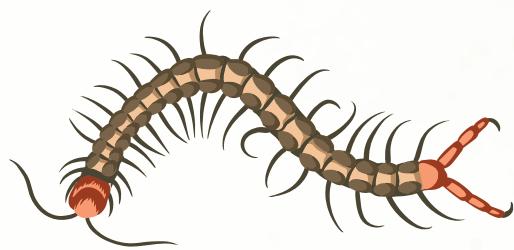

- Buz qurulda xasiyet yıpädü.
- Luzu quriber kilaki nübä şimat’ı nuğä säbkädäb?
- Ulu metncizin halci fikir sürög’ürü?
- Metnco mezmun h’abarq’adä.

 7 Ü nä ö h’ariferizin hecarber, ç’eliber yezmi si’irde.

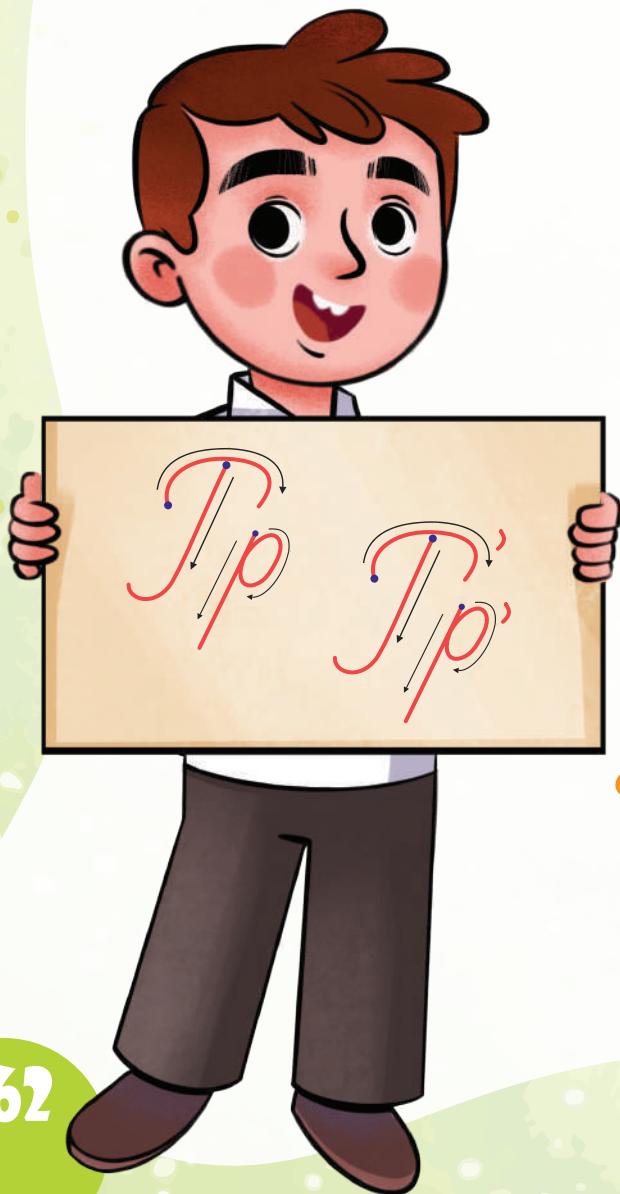
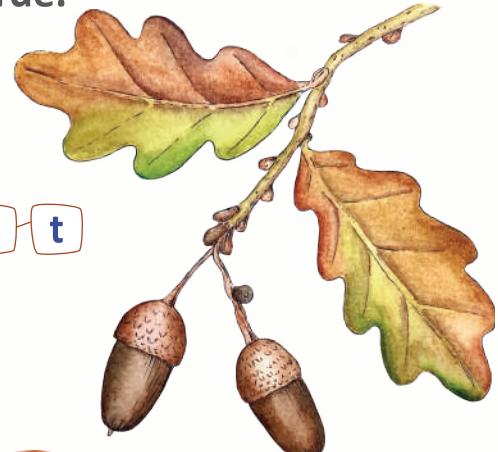
Pp P'p'

1 Vin ibir qkiye sasri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde

• a l u t

• a s

P'p'

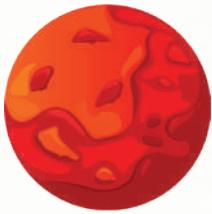
3 [p'] sas duz teleffüz si'iranä eşyarba turiber yipädä.

k' u •

H'aziz dustimer! Vin vinva varavur
si'irde ki, vin kosmoscävi.
Vin iye şı si'ira?

- Yin halci planetce yeşemi yibkäri?
- Şikilcoxun fah'am yus'uranä Q'um planet tesvir sü'ürde.
- Q'um planet alahi planeterekir căz in ferqlenmi yux'ori?

4) Şikilce halci zävo cisimer tesvir si'irivi?

5) H'arifer nä hecarber yezmi si'irde.

P / / / P' / /

päs / peg / küp / kerep / keppi

Gg

Ğğ

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'eliber tekrar si'irde.

2 Eşyarba turiber yipädä, acär tesvir si'irde.

Ğğ

3 [ğ] sas duz teleffüz si'irde.

4 Sualbö cuğab yutuxdä.

- Ç'ağ halci cıgarba yeşemi yux'ori?
- Halcic bezekco eşyavi?
- Ulucärekir halcicär qulläcä yeşemi yix'äri?

5 Metn tamamlemi
sü'ürde.

Ud täri. Däro s'oru
yarpaqlu s'ilerber har
täräfcoxun yayılım
säx'ävni. Amma ad
täkni.....

6 Metn düz suxodä.

Ya adä k'ulcä qüx'üde yin qila h'ada qubärzäri. Yez memen qüx'üde
yin ad qila h'ada qarşilemi si'iri. Uc azarbayanläro milli h'adäti.

Boh'lundä bodä qil h'apxu si'ir qalq'al, laxa sasinzin h'araq'ar h'ari
däd. Uc andäz h'ürmetsizuväli.

7 İlive yiväcär yezmi si'irde.

Gg / / / / Gğ / / / /

ga / go / gu / äg / iğ / eğ

dağ / dug / çağ / gung / golu / giric

Ud palutcoqozäri, Palut hündür dari.

8 T'ik'ro cığäcä sırqhäär h'arifer yezmi si'irde.

gäz...r, s'i... , ...änc, gu...g, gi...ic, g...lu, q...rba...a, ç'a... , ...isba...a, du.... .

Jj

- o

1 Vin ibir qiyə sasri nä ç'elibər tekrar si'irde.

2 H'acätära turib yıpädä, acär tesvir si'irde.

3 [j] sas duz teleffüz si'irde.

q a r a •

r i •

Ulu işarerbez cüre h"arifer däd.
Ulu işarerber ç'ela q'osa säd mik'e
qalt'älcizi. Ucar saitera xan işlenmi
yix'äri. ['] işaret gola q`osä qalt'älcizi
(sükun sü'üyüzi): si'i, me`el, so'ulu,
sü'ü ['] işaret q'ult'uxumcä q'osä
qalt'älcizi (sükun sü'üyüzi). k'iç'a°,
miç'a°, nö^nö°ü, k'ura° və s.

4 Metn suxodä, sualbö cuğab yutuxdä.

Nika s'ä atkucni. Pitinciber ive yiğcan säbkävni. Acber s'ä ensiyez elleşmi yibkäravni.

Hulu vaxtına suncu ç'ilt'ildir s'ära h'ada säd lämbäco çup sah'aci. İyeri idmerovon yıpäci:

- *Vin nikar zovon säb dan qeviniz yorturdäb. Zın ma yolov epsiniz yortur däb.*

Hulu vaxtına suncu sığırçıncı s'ära h'ada säd t'ik' x'äd sah'aci. İyeri idmerovon yıpäci:

- *Zäz idmer lah'ki yibkäci. Zın zo ulu h'äräkätcizin vezin veh'i dustuväl veə h'ük'ü yıkäci.*

5 Sığırçınco nä gügerçinco h'äräkätär ayird si'irde.

6 Metnçe veh'i esas fikir q'axudä.

7 İlave yiväcär yezmi si'irde.

y / / / / j / / /

ja / jo / ju / äj / ij / ej

uy / qyi / kura / gosa / mica / garaj

31

z o d u ğ m ä y u r d ,

A z a r b a y c a n

1 Metn duz suxodä.

Yin Azarbaceye yesemi yibkari.
Azarbacyan yo pitindo vatanı. Iyo pay-
taxt Boku şəhərivi. Yo vatan Xezerce
bodärba yerleşmi yux'ori. Iyo tarix
läp qedimi vi. Yo ulkä ugo kuçagi, varlu
tabh'atcızın seçilmi yuxhori.

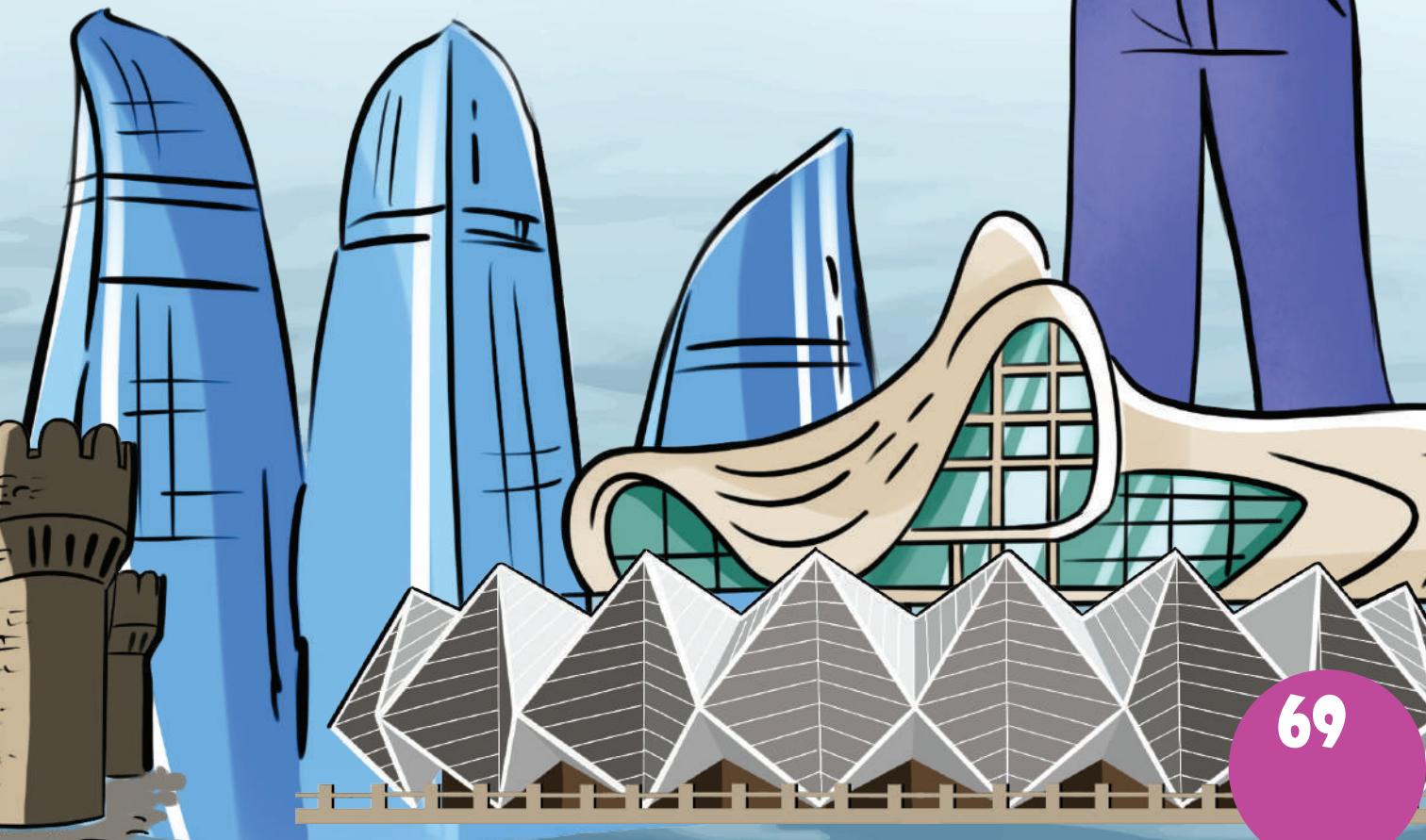

Yö ulkäco cürä-cürä çigarba lah'kice
tarixi abiderber vi. Hulu dämcä Bokucä hil
qirve bunarber in vi.

Azarbaycance cürä-cürä xalç'imer vi.
Acber susundätzin süleketcizin yeşemi yib-
käri. Yin ad yinyez gerek yukän sü'ü, quru-
mi sü'ü, ad gerek inkişaf sü'ürüz yuts'u.

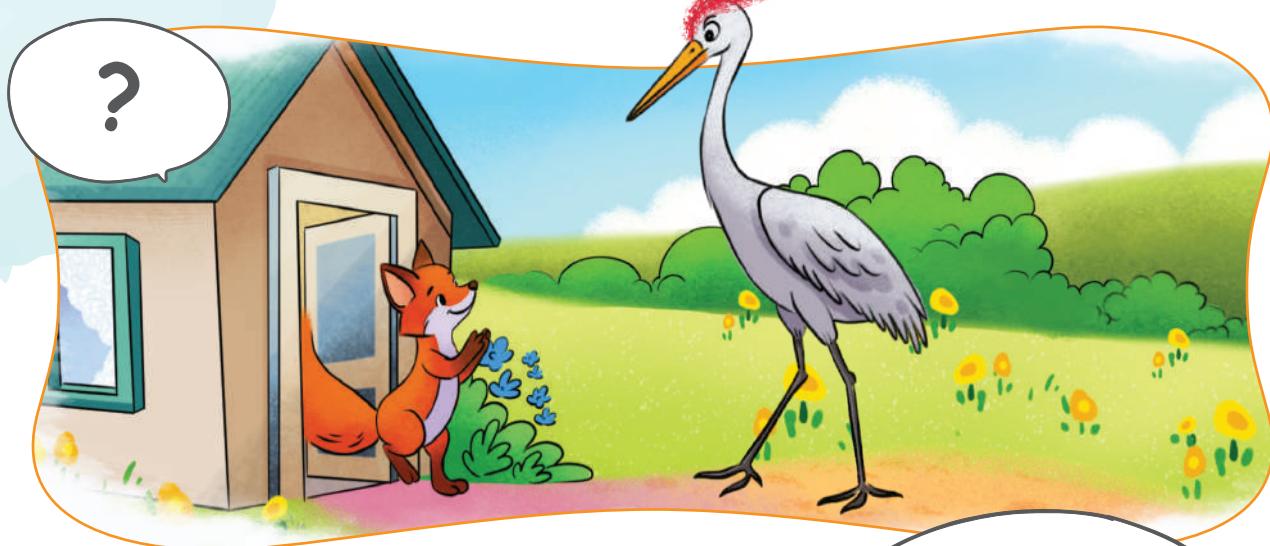

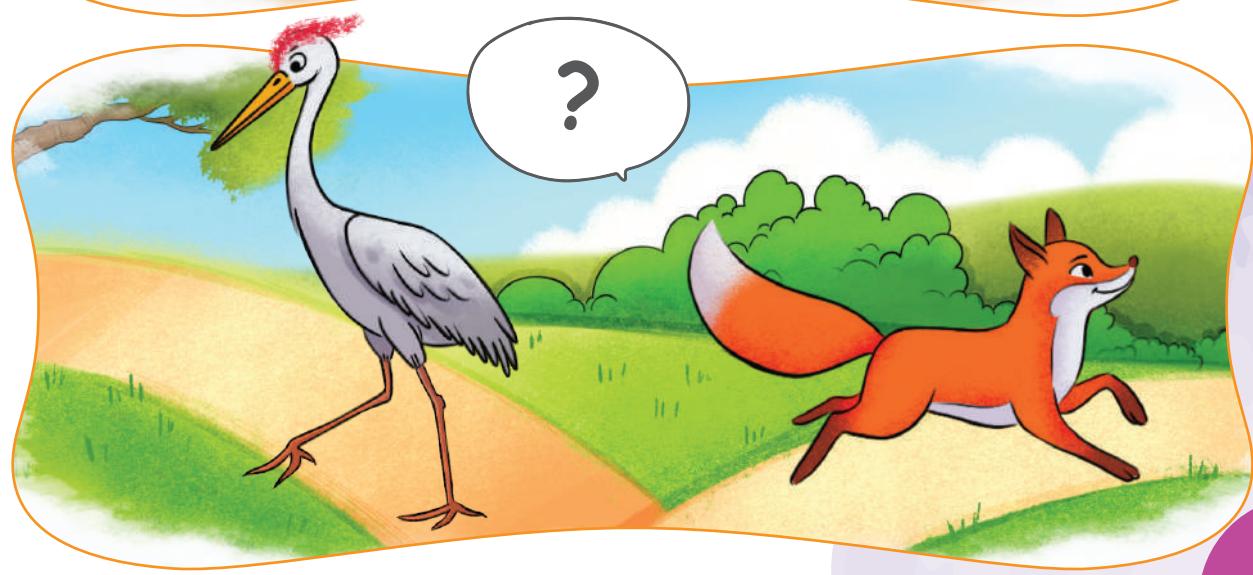
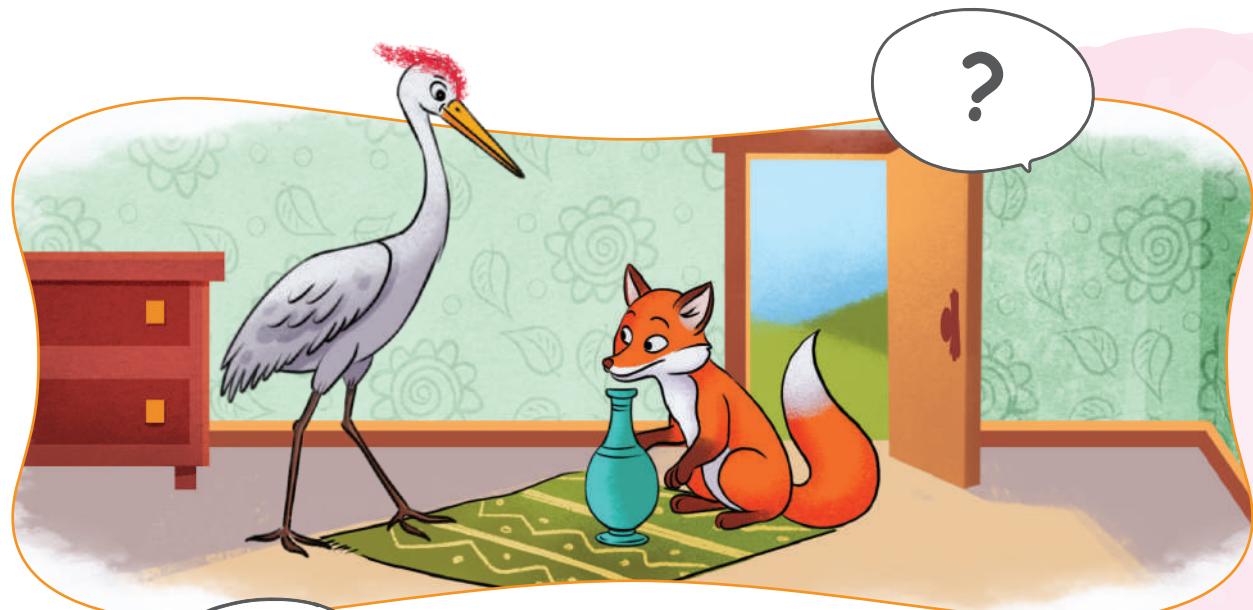
- 2 Metnçe çäkir ixtilat çağaravi?
- 3 Paytaxt halci şəhəri?
Vez häs'är, şimat'i ad paytaxti?
- 4 Azarbaycance halci xalç'imer yeşemi yibkäri?
- 5 Azarbaycan ça güre qedimi diyari?

32 Sokul nä Durna

1 Şikilboxun irh'aranä metn qurmi sü'ürde.
Cümllerber tamamlemi si'irde.

33**E****I****i****f****b****a****1 A a****2 Ä ä****3 B b****4 C c****5 Ç ç****6 Ç' ç'****7 D d****8 E e****9 Æ æ****10 F f****11 G g****12 Ģ ġ****13 H h****14 H' h'****15 H'' h''****16 i i****17 I I****18 J j****19 K k****20 K' k'****21 L l****22 M m****23 N n****24 O o****25 Ö ö****26 P p****27 P' p'****28 Q q****29 Q' q'****30 Qh qh****31 R r****32 S s****33 S' s'****34 Ş ş****35 T t****36 T' t'****37 U u****38 Ü ü****39 V v****40 X x****41 X' x'****42 Y y****43 Z z****44 '****45 °**